

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

23 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în următoarea componență:

Președinte - Ursache Petru,

judcători – Toma Nadejda, Nicolaev Ghenadie, Alerguș Constantin și Moraru Petru,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar, declarat de către avocatul Rebeja Alexandru în numele inculpatului Sergheev Roman, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2016, în cauza penală în privința lui

Sergheev Roman XXXXX, născut la
XXXXXX, originar și domiciliat în or.
XXXXX, str. XXXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 15.03.2016 – 08.08.2016;

Instanța de apel: 12.09.2016 – 28.11.2016;

Instanța de recurs: 02.02.2017 – 23.05.2017;

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Dubăsari din 08 august 2016, inculpatul Sergheev Roman a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal, fiind condamnat pentru fapta săvârșită cu pedeapsă de 12 ani și 6 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă înaintată s-a admis parțial și s-a dispus încasarea de la Sergheev Roman în beneficiul cet. Cepoi Inei suma de 134431 lei din care, 100000 lei cu titlu de prejudiciu moral, 21431 lei, cu titlu de prejudiciu material și 13000 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată, în rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut, că Sergheev Roman la data de 15 iulie 2014, la ora 13 și 30 min., urmărind scopul provocării leziunilor corporale lui Muntean Petru, aflându-se la terasa barului amplasat pe str. XXXXXXX, XXX „X”, din or. XXXXXX, unde sub pretextul ocupării mesei destinate lui, a inițiat cu acesta un conflict, în rezultatul căruia l-a bătut, aplicându-i intenționat multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, cauzându-i leziuni corporale, care conform Raportului de expertiză medico-legală nr. 121 din 28 iulie 2014, se califică ca vătămări grave,

periculoase pentru viață. În rezultatul vătămărilor corporale primite, la 19 iulie 2014 victima Muntean Petru a decedat în Spitalul raional Criuleni.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Pohopol Natalia în numele inculpatului Sergheev Roman, solicitând admiterea apelului, casarea sentinței în partea recalificării acțiunilor inculpatului Sergheev Roman din art. 151 alin. (4) Cod penal pe art. 151 alin. (1) Cod penal, și anume: vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viața și de a numi pedeapsa non privativă de libertate.

În motivarea cerințelor apelantul a invocat:

- la etapa de urmărire penală au fost încălcate prevederile art. 19 alin. (3) și 254 alin. (2) Cod de procedură penală;

- prima instanță a pus la baza sentinței doar acele concluzii ale experților medici-legiști, din care rezultă doar vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal și absolut a ignorat acele concluzii care vorbesc despre nevinovăția inculpatului, neînlăturând în nici un mod dubiile majore existente și nu a interpretat dubiile respective în favoarea inculpatului;

- anume expertul Ceban Anatolii, care avea stagiul de muncă de 19 ani a avut posibilitatea de a examina cadavrul victimei, iar alți experți au studiat numai documentele medicale și rezultatele autopsiei petrecute de către primul expert. Astfel, conform unor rezultate a expertizelor medicale în comisie, formarea unor leziuni corporale depistate pe corpul lui Muntean Petru, inclusiv și fracturarea unor coaste, cu excepția lezării intestinului subțire, au putut fi cauzate prin căderea liberă a corpului din poziție ortostatică și lovire de careva obiecte, deoarece sunt localizate în regiunile proeminente a corpului. Astfel, aceste concluzii confirmă declarațiile inculpatului și a martorilor, care au declarat că Muntean Petru avea probleme cu picioarele, șchiopăta, era în stare de ebrietate și tot timpul cădea;

- leziunile corporale stabilite la victimă, se califică ca vătămări grave. Însă în pofida faptului ca medicii legiști au ajuns la concluzia despre existența legăturii între traumele, și anume lezarea mezoului intestinului subțire, și cauza decesului, ei indica ca „a avut loc diagnosticarea tardiva a traumei abdominale și ca rezultat intervenția chirurgicală întârziată, prezintă o situație care a permis să aibă loc o hemoragie intraabdominală netratată pe o perioadă îndelungată peste 30 de ore de la cauzarea acestei traumei, care la rândul său, este o cauza principală în agravarea esențială a evoluției cazului;

- la insistența rudelor apropiate ale părții vătămate Muntean Petru, ultimul a fost transportat în altă instituție medicală, fapt ce a împiedicat monitorizarea neîntreruptă adecvată a pacientului;

- medicii legiști au remarcat că, luând în considerație caracterul traumei toraco-abdominale cu volumul lezional și manifestărilor clinice, în cazul stabilirii a unui diagnostic clinic complet, urmat de intervenția chirurgicală rapidă Muntean Petru putea să supraviețuiască;

- vinovăția inculpatului în survenirea consecințelor incriminate ca decesul victimei nu și-a găsit confirmare. Calificarea acțiunilor inculpatului este determinată anume în dependență de consecințele survenite, însă cum rezultă din materialele cauzei decesul victimei a survenit parțial din cauza

complicațiilor maladiilor cronice de care suferea și a fost determinat de asistența medicală necorespunzătoare acordată persoanei de către medici, care nu au depistat la timp faptul hemoragiei. Prin urmare decesul victimei a survenit din vina inculpatului;

- reieșind din concluziile expertizei medico-legale examinate în ansamblu, rezultă că în cazul în care asistența medicală ar fi fost acordată la nivelul cuvenit, consecințele puteau să fie altele, adică fără survenirea decesului;

- apărarea, precum și inculpatul recunosc pe deplin fapta cauzării leziunilor corporale grave victimei, ce urmează a fi calificat în baza art. 151 alin. (1) Cod penal;

- prima instanță a pus la baza sentinței doar acele concluzii ale experților medici-legiști, reieșind din care poate fi trasă concluzia că inculpatul a comis infracțiunea prevăzută de art. 151 alin. (4) Cod penal, ignorând acele concluzii care dimpotrivă vorbesc despre nevinovăția lui Sergheev Roman. În ce ține de latura civilă inculpatul a recuperat paguba atât material, cât și moral.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2016, a fost respins ca nefondat apelul avocatului Pohopol Natalia.

5. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a menționat, că prima instanță a analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării și just a adoptat o sentință de condamnare în privința inculpatului Sergheev Roman conform art. 151 alin. (4) Cod penal.

Astfel, instanța de apel a conchis, că prima instanță a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului Sergheev Roman, care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite de acesta încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat.

Instanța de apel a reținut, că cercetarea judecătorească s-a efectuat cu respectarea dispozițiilor procesual-penale privind administrarea probelor, iar întru confirmarea vinovăției inculpatului Sergheev Roman, instanța de apel a reținut următoarele probe, administrate și cercetate de către prima instanță și verificate în instanța de apel:

- declarațiile inculpatului Sergheev Roman;
- declarațiile succesoriului părții vătămate Cepoi Ina;
- declarațiile martorului Bagrin Piotr;
- declarațiile martorului Voinschi Serghei;

A mai indicat instanța de apel, că vinovăția inculpatului Sergheev Roman se mai confirmă și prin materialele dosarului verificate în ședința instanței de apel și anume:

- plângerea depusă de Cepoi Ina prin care a solicitat organului de poliție să fie atrași la răspundere penală persoanele care la 15 iulie 2014, în incinta barului amplasat în or. Dubăsari, l-au bătut, pe tatăl ei Muntean Petru, aplicându-i multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, care în rezultatul leziunilor corporale la data de 19 iulie 2014 a decedat (f. d. 3, vol. I);

- informația telefonică parvenită din spitalul raional Criuleni la data de 18 iulie 2014 ora 11:00 cu privire la înregistrarea cazului de internare a

bolnavului Muntean Petru a. n. XXXXX, cu diagnoza - contuzia cutiei toracice, fractura coastelor (f. d. 4, vol. I);

- procesul-verbal de cercetare la fața locului efectuată la data de 22 iulie 2014 la terasa barului amplasată în or. XXXXX, str. XXXXXX, XX „X”, cu imaginile foto anexate care reprezintă locul infracțiunii (f. d. 5-7, vol. I);

- Raportul de expertiză medico-legală nr. 121 din 14 august 2014, în partea stabilirii la examinarea medico-legală a cadavrului Muntean Petru a vătămărilor corporale sub formă de: traumă asociată; traumă toraco-abdominală închisă; fractura coastelor 9, 10, 11 din dreapta, 10, 11, 12 din stânga cu hemoragii în țesuturile moi adiacente; hemotorax stânga 1000 ml; traumă închisă a abdomenului cu ruptura mezoului intestinului subțire; hemoperitoneum 800-1000ml; echimoză, excoriații, plagă pe față, echimoze pe ambele hemitorace; excoriații pe ambele coate. Toate aceste leziuni corporale au fost produse în urma acțiunii traumatice a unui sau mai multe corpuri contondente, posibil în timpul și circumstanțele indicate și se califică ca vătămări grave, periculoase pentru viață. Leziunile depistate au fost produse în urma aplicării a mai multor lovituri. Aceste leziuni corporale puteau fi primite în urma loviturilor cu pumnii și picioarele (f. d. 23-30, vol. I);

- Raportul de expertiză medico-legală suplimentară nr. 127 D din 12 ianuarie 2015, conform căruia s-a stabilit că, cauza morții cet. Muntean Petru, a.n.XXXX este trauma asociată toraco - abdominală cu fracturi costale bilateral cu hemotorax stânga (1000 ml sânge), lezarea mezoului intestinului subțire cu hemoperitoneum (1000 ml sânge), care a dezvoltat șocul traumatic și hemoragie, complicate într-un final cu sindrom de coagulare intravasculară diseminată. Pe cadavrul lui Muntean Petru fiind stabilite aceleași leziuni corporale ca și în expertiza primară sub formă de: traumă închisă a toracelui: echimoze difuze pe ambii hemitorace cu trecere pe abdomen, fracturi ale coastelor 9, 10, 11 pe linia axilară anterioară dreaptă și 10, 11, 12 oblic între liniile axilară anterioară și axilară medie stingă cu hemoragii în țesuturile moi adiacente, hemotorax stânga (1000 ml sânge); traumă închisă a abdomenului: lezarea (ruptură) mezoului intestinului subțire, hemoperitoneum (1000 ml sânge). Leziunile corporale descrise (trauma închisă toraco- abdominală) se califică ca vătămare corporală gravă (după criteriul pericolului pentru viață) și au legătură cauzală directă cu decesul cet. Muntean Petru. Echimoză periorbital stânga, excoriații în regiunile frontală dreaptă și zigomatică dreaptă; excoriații pe coate - se califică ca vătămare corporală neînsemnată, plagă contuză în regiunea mentonieră pe stânga - se califică ca vătămare corporală ușoară. Decisiv în tanatogeneză este gravitatea și volumul traumei cu evoluție spre șoc (manifestată histologic prin nefronecroză avansată), anemie pe organele interne și sindrom de coagulare intravasculară diseminată. În expertiza primară nefronecroză a fost interpretată greșit ca fiind de origine patologică. Patologia ficatului (ciroza) avea evoluție cronică și la momentul traumei și spitalizării era compensată (atât fiziopatologic, cât și clinic).

Multiplele leziuni corporale cu multiple și diverse locuri de impact, caracterul, aspectul morfo-lezional al leziunilor corporale depistate la Muntean Petru Nicolae precum și localizarea multipolară a acestora exclude producerea leziunilor corporale prin simpla cădere de la propria înălțime (inclusiv cu

accelerare). Leziunile corporale depistate sunt caracteristice pentru lovituri cu obiect(e) contondent(e) cu suprafața limitată de acțiune (inclusiv pumnii și picioarele), ce se demonstrează prin localizarea necaracteristică căderii a leziunilor (în locurile neproeminente, ascunse) pe torace și abdomen (f. d. 96-100, vol. I);

- Raportul de expertiză medico-legală în comisie nr. 131 din 21 iunie 2016, conform căruia, pe cadavrul cet. Muntean Petru s-au depistat aceleași leziuni corporale descrise în rapoartele de expertiză menționate în pct. 4, 5 a sentinței.

Leziunile corporale (trauma închisă toraco-abdominală cu lezarea organelor interne), au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice cu un obiect contondent dur s-au la lovire de un asemenea corp, posibil în timpul și circumstanțele indicate în ordonanță (la 15 iulie 2014 a fost bătut), prezintă pericol pentru viață și în conformitate cu acest criteriu, se califică ca vătămare gravă.

Luând în considerație volumul, caracterul morfo-lezional și localizarea diversă (multipolară) a leziunilor corporale depistate la Muntean Petru, se exclude cauzarea acestora prin unica cădere simplă de la propria înălțime. Formarea unora din leziuni corporale depistate pe corpul cet. Muntean Petru, (ca de exemplu - excoriații în regiunea coatelor, excoriații în regiunea frontală și osului zigomatic, plagă contuză în regiunea mentonieră, inclusiv și fracturarea unora din coaste), cu excepția lezării intestinului subțire, a putut fi cauzată prin cădere liberă a corpului din poziție ortostatică și lovire de careva obiecte, deoarece sunt localizate în regiunile proeminente a corpului.

Moartea cet. Muntean Petru, a.n. XXXX a survenit din cauza traumei asociate toraco-abdominale cu fracturi costale bilateral însoțite de hemotorax pe stânga (1000 ml sânge), lezarea mezoului intestinului subțire cu hemoperitoneum (800-1000 ml sânge), care s-a complicat cu șocul traumatic și hemoragie, și într-un final cu dezvoltarea sindrom de coagulare intravasculară diseminată. Între traumă închisă toraco-abdominală cu lezarea mezoului intestinului subțire, complicat cu hemoragie internă și cauza decesului, există legătură directă de cauzalitate (f. d. 159-183, vol. II).

La cererea apărării, în ședința instanței de apel a fost audiat în conformitate cu prevederile art. 374 Cod de procedură penală, expertul Tighineanu Sergiu.

Astfel, instanța de apel a menționat, că prima instanță întemeiat nu a reținut alegațiile inculpatului Sergheev Roman, susținute de apărare precum că, lipsește legătura causală între vătămarile corporale cauzate lui Muntean Petru și survenirea decesului, fiind apreciate ca o metodă de apărare înaintată cu scopul de a evita răspunderea penală.

Totodată, instanța de apel a specificat, că nu s-au depistat careva încălcări de procedură la acumularea probelor, sau încălcări ale drepturilor și intereselor inculpatului, respingând argumentele invocate de către apelantul Pohopol Natalia, cu privire la faptul că de către organul de urmărire penală au fost încălcate prevederile art. 19 alin. (3) și 254 alin. (2) Cod de procedură penală.

Nu a putut reține instanța de apel nici invocarea apelantului precum că prima instanță a pus la baza sentinței selectiv doar acele concluzii ale experților medici-legiști, din care rezultă vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii

prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal, or, prima instanță s-a ghidat de prevederile art. 8 Cod procedură penală, prin care se stipulează că persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu-i va fi dovedită, în modul prevăzut de prezentul cod, într-un proces judiciar public, în cadrul căruia îi vor fi asigurate toate garanțiile necesare apărării sale, și nu va fi constatată printr-o hotărâre judecătorească de condamnare definitivă. Alin.(2) prevede că nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa, iar alin.(3) al aceluiași articol prevede că concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri, toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuțitului, învinuitului, inculpatului.

Astfel, instanța de apel a reținut, că în privința inculpatului Sergheev Roman a fost pornită urmărirea penală și derulată cu respectarea legislației procesual penale în vigoare. La fel, prin prisma art. 6 alin. (3) a Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, inculpatului i-a fost adus la cunoștință atât natura și cauza acuzației, cât și probele pe care se fundamentează acuzația, precum și calificarea juridică care a fost dată faptelor săvârșite de acesta într-o manieră detaliată prin rechizitoriul întocmit.

Totodată, instanța de apel a respins și argumentul apelantului precum că vinovăția inculpatului în survenirea consecințelor incriminate ca decesul victimei, or, potrivit concluziilor din Raportul de expertiză medico-legală suplimentară nr. 127 D din 12 ianuarie 2015, cât și cele ale raportului de expertiză medico-legală în comisie nr. 131 din 21 iunie 2016, s-a stabilit cert că între trauma închisă toraco-abdominală cu lezarea mezoului intestinului subțire, complicat cu hemoragie internă și cauza decesului, există legătură directă de cauzalitate.

Astfel, prima instanță legal și întemeiat nu a reținut invocarea apărării ca fiind prioritare concluziile din Raportul de expertiză medico-legală *nr. 121 din 14 august 2014* în partea în care expertul a indicat, că între leziunile corporale depistate și cauza decesului există o corelație indirectă și că traumatismul suportat a avut rolul de factor declanșator al maladiilor preexistente, deoarece atât în cadrul expertizei suplimentare, cât și celei în comisie s-a menționat expres că decisiv în tanatogeneză este gravitatea și volumul traumei cu evoluție spre șoc (manifestată histologic prin nefronecroză avansată), anemie pe organele interne și sindrom de coagulare intravasculară diseminată. În expertiza primară nefronecroză a fost interpretată greșit ca fiind de origine patologică. Patologia ficatului (ciroza) avea evoluție cronică și la momentul traumei și spitalizării era compensată (atât fiziopatologic, cât și clinic). Iar, promptitudinea cu care ulterior a fost stabilit diagnosticul clinic și acordate îngrijirile medicale lui Muntean Petru, de către medici, nu-l dezvinovățesc pe inculpat.

Instanța de apel a menționat că instanța de fond corect a apreciat critic declarațiile inculpatului Sergheev Roman privind nevinovăția sa de comiterea faptei imputate, calificându-le drept o modalitate aleasă de către inculpat de a se eschiva de la răspunderea penală pentru fapta comisă.

Nu a reținut instanța de apel nici argumentul apărării privind calificarea acțiunilor inculpatului din art. 151 alin. (4) Cod penal în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, deoarece prin analiza minuțioasă a probelor, instanța de apel a constatat cu certitudine faptul că inculpatul a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 151 alin. (4) Cod penal, și anume acesta i-a aplicat intenționat părții vătămate Muntean Petru multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, cauzându-i leziuni corporale, care se califică ca vătămări grave, periculoase pentru viață, în rezultatul cărora a survenit decesul victimei.

Instanța de apel a mai menționat că art. 151 alin. (4) Cod penal prevede răspundere penală pentru două infracțiuni: 1) vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății și 2) lipsirea de viață din imprudență. Aceste două infracțiuni au fost reunite în una singură, deoarece orientarea principală a faptei subiectului o formează vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, iar decesul victimei a reprezentat consecințele firești ale faptei, însă nedorite și neadmise de subiect.

Mai mult, din declarațiile succesului victimei Cepoi Ina, martorului ocular Bagrin Piotr și materialele cauzei instanța a stabilit cu certitudine faptul că, inculpatul Sergheev Roman i-a aplicat nemijlocit, intens și cu determinare lui Muntean Petru, multiple lovituri cu pumnii și picioarele, preponderent în regiunea coastelor și abdomen, ceia ce denotă intenția sa de a-i cauza vătămări corporale grave. Aceasta este demonstrat atât prin faptul că leziunile au fost cauzate prin aplicarea loviturilor cu pumnii, picioarele care au calitatea de a provoca vătămări grave, cât și localizarea vătămarilor pe torace și abdomen, urmate de fracturi ale coastelor 9, 10, 11 pe dreapta și 10, 11, 12 stângă cu traumă închisă a abdomenului cu lezarea (ruptura) mezoului intestinului subțire, părți vitale importante a corpului uman, ceia ce constituie dovada că făptuitorul î-și dădea seama că cauzează vătămări corporale grave periculoase pentru viață, care pot provoca decesul victimei, adică a prevăzut, urmărit și a acceptat rezultatul faptei sale. În acest sens este relevant că Muntean Petru pe parcursul incidentului nu a avut un comportament agresiv și nu i-a aplicat lui Sergheev Roman careva lovituri, respectiv nu prezenta un careva pericol pentru acesta. Pretext a conflictului a servit faptul că Muntean Petru s-a așezat la masa care era rezervată pentru inculpat și a refuzat s-o elibereze la cererea angajatelor, inițiind o ceartă cu acestea. Astfel, motivul acțiunilor inculpatului a fost legat de acest incident minor și s-a realizat prin maltratarea lui Muntean Petru, astfel răzbunându-se și pedepsindu-l pe ultimul.

Astfel, instanța de apel a reținut că prima instanță corect a stabilit că trauma închisă toraco-abdominală cu lezarea mezoului intestinului subțire nu putea fi cauzată în urma căderii, fiind studiate în acest sens caracterul, localizarea și multitudinea leziunilor corporale depistate pe cadavrul victimei în corelare cu circumstanțele factice stabilite în vederea determinării mecanismului formării acestora și respectiv intenției făptuitorului.

Totodată, instanța de apel a considerat că la determinarea tipului și măsurii de pedeapsă, instanța de fond a ținut cont de prevederile art. 75-77 Cod penal adică, de pericolul social al crimei comise de Sergheev Roman, de gravitatea infracțiunii comise care se califică ca deosebit de gravă, considerând că acesta poate fi corectat și reeducat fiind privat de libertate.

A mai reținut instanța de apel, că inculpatul Sergheev Roman, antecedente penale nu are (f. d. 64, vol. I), se caracterizează pozitiv (f. d. 66, vol. I), are la întreținere un copil minor, la evidența medicului narcolog sau psihiatru nu se află (f. d. 65, vol. I).

Astfel, instanța de apel a considerat pedeapsa cu închisoarea stabilită inculpatului, drept una echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei.

6. Împotriva deciziei instanței de apel la 25 ianuarie 2017, în termen, declară recurs ordinar avocatul Rebeja Alexandru în numele inculpatului Sergheev Roman.

În motivarea recursului, invocând temei de drept pct. 6), 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a indicat următoarele argumente:

- declarațiile inculpatului Sergheev Roman date atât la faza de urmărire penală, cât și în cadrul cercetării judecătorești sunt identice, fără a exista careva divergențe între acestea;

- veridicitatea declarațiilor date de către inculpat, sunt confirmate prin declarațiile martorilor Osipova Oxana și Voinschi Serghei;

- nu a avut intenția de a-l ataca pe Muntean Petru, fiind nevoit să opună rezistență în mărimea legitimei apărări, deoarece a fost avertizat că Muntean Petru este o persoană periculoasă pentru societate având antecedente penale;

- declarațiile succesoriului părții vătămate Cepoi Ina precum și declarațiile date de către martorul Bagrin Piotr, urmează a fi apreciate critic, or, declarațiile date de aceștia în cadrul cercetării judecătorești sunt în contradicție cu declarațiile date în faza de urmărire penală;

- în cadrul judecării apelului au fost încălcate prevederile art. 414 alin. (3) Cod de procedură penală și dreptul la un proces echitabil, nefiind luate în considerație declarațiile expertului Tighineanu Sergiu;

- primele simptome ale ruperii mezoului au apărut peste o perioadă de timp îndelungată și numai după transferarea în spitalul raional Criuleni, faptul dat fiind confirmat de către expertul Tighineanu Sergiu, care a declarat că primele simptome ale ruperii intestinului subțire au apărut între data de 16 – 17 iulie 2014, adică peste 48 ore după ce Muntean Petru a fost bătut;

- conform declarațiilor expertului, toate celelalte traume primite de către partea vătămată se califică ca vătămări grave, care însă nu pot duce la decesul victimei;

- atât experții Tighineanu Sergiu, cât și expertul Ceban Anatolii, au confirmat că toate leziunile corporale se califică ca vătămări grave, periculoase pentru viață, însă decesul victimei a survenit nu din cauza acestor leziuni, dar în urma acutizării maladiilor de care suferea victima, și între leziunile corporale și cauza decesului nu există o corelație directă;

- a fost încălcat principiul egalității armelor în proces și jurisprudența CtEDO privind dreptul la un proces echitabil;

- instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor argumentelor indicate în cererea de apel, fapt prin care a încălcat prevederile art. 414 alin. (3) Cod de procedură penală.

7. Procurorul prin referința depusă a solicitat declararea inadmisibilității recursului pe motiv, că recurentul nu a invocat nici-un temei de drept prevăzut de art. 427 Cod de procedură penală.

8. Judecând recursul declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul lărgit concluzionează, că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, reieșind din următoarele considerente.

Conform art. 435 alin. (2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit prevederilor art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Analizând recursul depus, Colegiul penal constată, că recurentul invocă în calitate de temei de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, care stabilesc că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de către instanțele de fond și de apel în următoarele temeiuri: p.6) *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;* 8) *nu au fost întrunite elementele infracțiunii.*

Cu referire la argumentele recurentului privind existența erorii de drept prevăzută de art. 427 al.(1) p.6 Cod de procedură penală Colegiul penal menționează, că reieșind din prevederile legale indicate supra, la judecarea recursului instanța de recurs este obligată să verifice, dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În acest sens Colegiul penal subliniază, că potrivit prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar, dar este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

De asemenea Colegiul penal subliniază, că decizia instanței de apel, conform prevederilor art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit cerințelor aceluiași articol, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări a fost comisă, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La fel, Colegiul penal atrage atenția că potrivit practicii judiciare constante (p. 22.2 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12 decembrie 2005 „ Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”) în

decizie instanța de apel expune concluzia generală a instanței pe marginea apelului și temeiurile de fapt și de drept, precum și motivele adoptării soluției respective. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor indicate în apel. Iar nerespectarea acestor cerințe echivalează cu nerezolvarea fondului apelului.

La chestiunile de drept pe care urma să le soluționeze instanța se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată conține răspuns la toate motivele invocate.

Reieșind din cele expuse supra Colegiul lărgit constată, că instanța de apel la judecarea prezentei cauze în ordine de apel nu s-a conformat practicii judiciare constante indicate supra, a examinat superficial cauza și a menținut fără modificări sentința, potrivit căreia Sergheev Roman a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, fără a da răspuns la argumente esențiale ale apelantului.

În acest sens instanța de recurs atestă, că în apelul declarat de avocatul Pahopol Natalia, precum și în pledoaria acesteia a fost invocat faptul, că rapoartele de expertiză înfăptuite pe dosar sunt divergente, iar aceste divergențe n-au fost lichidate la examinarea cauzei.

Astfel, Colegiul penal atestă, că potrivit primului raport de expertiză nr.121 din 28.07.2014 (f. d. 23. V.1) expertul constată: traumă asociată. Traumă toraco-abdominală închisă, fractura coastelor 9,10,11 din dreapta, 10,11,12 din stânga cu hemoragii în țesuturile moi adiacente. Hemotorax stânga 1000 ml. Traumă închisă a abdomenului cu ruptura mezoului intestinului subțire. Hemoperitoneum 800-1000 ml. Raportul de expertiză n-a exclus posibilitatea formării lor și în rezultatul căderii cu accelerare de la înălțimea corpului cu lovirea de un (unele) corpuri contondent(e). De asemenea expertul a indicat că moartea lui Muntean P. a survenit în urma insuficienței hepato-renale ca complicație a nefronecrozei avansate, cirozei hepatice multinodulare . Raportul de expertiză a mai menționat, că între leziunile corporale și cauza morții există o corelație indirectă de cauzalitate: traumatismul suportat a avut rolul de factor declanșator pentru acutizarea maladiilor preexistente, mai ales a nefronecrozei avansate și cirozei hepatice multinodulare.

Ulterior, prin raportul de expertiză medico-legală Nr. 127D din 12.01.2015(f. d. 96 v.1) expertul expune o altă concluzie cu privire la cauza morții lui Munteanu P., considerând că leziunile corporale depistate la acesta: traumă asociată. Traumă toraco-abdominală închisă, fractura coastelor 9,10,11 din dreapta, 10,11,12 din stânga cu hemoragii în țesuturile moi adiacente. Hemotorax stânga 1000 ml. Traumă închisă a abdomenului cu ruptura mezoului intestinului subțire. Hemoperitoneum 800-1000 ml, constituie cauza decesului, fiind în legătură de cauzalitate directă cu moartea victimei, iar patologia rinichilor și a ficatului nu au legătură cu decesul.

Colegiul penal subliniază, că la baza rechizitoriului inculpatului Sergheev R. a fost pus raportul de expertiză nr. 121 din 28.07.2014, care nu constată legătura cauzală directă dintre moartea victimei și acțiunile inculpatului,

acestui, totuși, fiindu-i incriminată săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 al.(4) Cod penal.

Deja, în cadrul examinării cauzei în prima instanță, *la solicitarea apărării* (f. d. 87 v.2), prima instanță a dispus înfăptuirea unei expertize în comisie, considerând că determinarea caracterului vătămarilor integrității corporale pretinse a fi cauzate lui Muntean Petru, constatarea gradului lor de gravitate, cât și a legăturii dintre acestea și survenirea morții în speță prezintă un grad sporit de complexitate, deoarece rapoartele de expertiză în acest sens conțin concluzii diferite (f. d. 122-127 v.2).

Potrivit concluziilor raportului de expertiză medico-legală în comisie nr.131 din 15.05.2016 (f. d. 160-180 v.2) : formarea unora din leziunile corporale depistate au putu fi cauzate prin cădere liberă a corpului din poziție ortostatică și lovire de careva obiecte, hepatita virală cu trecerea în ciroză și diabetul zaharat de tip doi, manifestat prin nefropatie diabetică au contribuit la deces prin creșterea insuficienței hepato-renale și agravarea stării sănătății în perioada 15.07.2014-19.07.2014.

Totodată experții au remarcat faptul, că diagnosticarea tardivă a traumei abdominale și intervenția chirurgicală întârziată prezintă o situație care a permis să aibă loc o hemoragie intraabdominală netratată de o perioadă îndelungată (30 ore de la traumă), care este o cauză principală în agravarea esențială a evoluției cazului (f. d. 182 v. 2), iar în cazul stabilirii oportune a unui diagnostic clinic complet, urmată de o intervenție chirurgicală rapidă, victima Munteanu P. a putut să supraviețuiască.

Mai mult decât atât, experții au indicat în mod direct în concluzia p. 7 al raportului de expertiză, că „ *decisiv în tanatogeneza instalării decesului cet. Munteanu P., este stabilirea tardivă(întârziată) a traumei închise a abdomenului cu lezarea mezoului intestinului subțire, complicată cu hemoragie internă*”.

În cadrul examinării cauzei în instanța de apel, de către apărare a fost solicitată audierea expertului Tighineanu S., demers, care a fost admis de către instanța de apel.

Colegiul penal atestă, că în declarațiile sale expertul a indicat asupra stabilirii tardive de către medici lezării mezoului intestinului subțire, precum și faptul că leziunile corporale depistate la victima Munteanu P. (trauma cutiei toracice, hemotoraxul, ruptura mezoului intestinului subțire) sunt grave, dar nu sunt incompatibile cu viața, deoarece singure de la sine nu duc la deces, iar un rol decisiv la caz a jucat starea de sănătate a pacientului, care prezenta hepatită virală cu trecerea în ciroză și diabet zaharat de tip doi, care puteau declanșa o hemoragie intestinală.

Deși instanța de apel consemnează în decizia sa declarațiile expertului Tighineanu S., Colegiul penal constată, că aceste declarații n-au fost supuse unei analize și aprecieri în scopul clarificării divergențelor în concluziile făcute de experți, așa cum a solicitat în apel avocatul Pahopol N., care a subliniat, că experții, de fapt, *n-au constatat timpul și modalitatea de apariție la victimă a rupturii mezoului intestinului subțire*, deoarece peritonita a fost depistată numai după transportarea victimei la altă instituție medicală, la insistența rudelor, astfel nu s-a exclus faptul că aceasta putea să apară la momentul transportării. De asemenea nu s-au exclus divergențele în rapoartele de expertiză cu privire la

faptul că preexistența unor boli cronice la victimă de asemenea putea constitui o cauză a declanșării hemoragiei abdominale depistate la victimă.

A rămas fără careva răspuns și argumentul apărării că moartea victimei Muntean Petru a survenit, deoarece acesta nu a fost diagnosticat la timp și corect, intervenția chirurgicală pentru a stopa scurgerea sângelui din mezoul rupt a fost făcută cu întârziere, iar în evoluția stării victimei un rol decisiv a avut-o preexistența unor boli cronice, fapt ce, în opinia apărării, dovedește că decesul părții vătămate nu are legătură directă cu acțiunile ilegale ale inculpatului.

Au rămas fără apreciere și argumentele apărătorului, că potrivit declarațiilor inculpatului și a martorilor, după aplicarea loviturilor, în momentul când victima s-a simțit rău, inculpatul imediat a chemat ambulanța.

Astfel, Colegiul penal consideră, că au rămas fără careva răspuns argumentele apărării despre corectitudinea încadrării acțiunilor inculpatului în al. (4) art. 151 Cod penal, deoarece instanțele nu și-au motivat suficient hotărârile și n-au exclus divergențele cu privire la faptul, dacă anume acțiunile inculpatului au cauzat urmările prejudiciabile (decesul victimei) imputate inculpatului.

În acest sens instanța de recurs reiterează, că obligația instanței de a-și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil. Or, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal. (*Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85*).

Astfel, Colegiul penal consideră că prin neexpunerea instanței de apel asupra acestor argumente ale apărării instanța de apel nu s-a soluționat fondul apelului, ceea ce constituie o eroare de drept, prevăzută de art. 427 al.(1) p. 6 Cod de procedură penală, eroare ce nu poate fi corectată de către instanța de recurs care nu este abilitată cu atribuții de a judeca fondul cauzei, motiv pentru care decizia instanței de apel urmează a fi casată total cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Dat fiind constatarea existenței erorii de drept prevăzute p. 6) și dispunerea rejudecării cauzei, instanța de recurs consideră, că reieșind din motivele expuse supra de casare a deciziei instanței de apel, nu este necesar de a se expune asupra argumentelor recursului în ce privește invocarea p. 8) al.(1) art. 427 Cod penal, dat fiind faptul casării totale a deciziei atacate.

În cadrul rejudecării cauzei, instanța de apel, urmează să țină cont de motivele indicate în prezenta decizie, care au servit drept temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 și 419 Cod de procedură penală, să verifice minuțios legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, să aprecieze probele din dosar potrivit prevederilor art. 101 Cod de procedură penală și să soluționeze la examinarea cauzei divergențele specificate, invocate de partea apărării, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

Totodată, la rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care stabilesc procedura de rejudecare și limitele acesteia, reieșind din practica judiciară constantă, precum și să dea răspuns la toate argumentele invocate de către partea apărării în apel, precum și în recurs.

9. Conducându-se de prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Rebeja Alexandru în numele inculpatului Sergheev Roman, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2016 în privința lui **Sergheev Roman XXXXXX**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la **22 iunie 2017**.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Toma Nadejda

Nicolaev Ghenadie

Alerguș Constantin

Moraru Petru

DOSARUL NR. 1RA-555/2017

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

OPINIE SEPARATĂ

*formulată de judecătorul Ghenadie NICOLAEV conform art. 340 alin. (3) Cod de procedură penală pe cauza penală privindul pe **Sergheev Roman XXXXX***

23 mai 2017

mun. Chișinău

Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție nr. Ira-555/2017 din 23 mai 2017 a fost admis recursul ordinar declarat de avocatul Rebeja Alexandru în numele inculpatului Sergheev Roman și s-a dispus casarea totală a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2016 în privința lui Sergheev Roman XXXXX, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Cu soluția adoptată de majoritatea membrilor completului de judecată nu sunt de acord și în contextul ce urmează voi expune raționamentele care au stat la baza formulării acestei opinii separate.

Intr-un prim aspect, reiterez că potrivit sentinței Judecătoriei Dubăsari din 08 august 2016, Sergheev Roman a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal, fiind condamnat pentru fapta săvârșită la 12 ani și 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Avocatul Pohopol Natalia, acționând în numele inculpatului, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia în partea recalificării acțiunilor incriminate lui Sergheev Roman din art. 151 alin. (4) Cod penal în cele ale art. 151 alin. (1) Cod penal, și anume: *vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viața și de a-i numi o pedeapsă non privativă de libertate.*

Conform deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2016, a fost respins ca nefondat, apelul avocatului Pohopol Natalia, cu menținerea sentinței.

Consider că instanțele de fond corect au dispus condamnarea lui Sergheev Roman în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, stabilindu-i acestuia pedeapsa de 12 ani și 6 luni închisoare, dat fiind că din

actele cauzei rezultă indubitabil că inculpatul se face vinovat de comiterea infracțiunii nominalizate, în circumstanțele descrise în rechizitoriu. La caz, au fost acumulate suficiente probe care îl incriminează.

În baza celor expuse, îmi exprim dezacordul cu majoritatea colegilor din completul de judecată, pronunțându-mă pentru soluția prevăzută de art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, conform căreia recursul ordinar declarat de avocatul Rebeja Alexandru în numele inculpatului Sergheev Roman, urma să fie respins, ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii contestate.

Pe cale de consecință, conducându-mă de prevederile art. 339 alin. (7) Cod de procedură penală, expun și semnez prezenta opinie separată, pe care o anexez la dosar.

Judecător

Ghenadie Nicolaev